

Na temelju članka 194. stavak 1. podstavak 15. Statuta Strojarske tehničke škole Osijek, Školski odbor Strojarske tehničke škole Osijek na 17. sjednici održanoj održanoj 03. svibnja 2023., donio je

PROTOKOL O POSTUPANJU ŠKOLE U KRIZNIM SITUACIJAMA TE O PODUZIMANJU MJERA ZAŠTITE PRAVA UČENIKA

I. UVOD

Članak 1.

Protokol o postupanju škole u kriznim situacijama te o poduzimanju mera zaštite prava učenika (u nastavku teksta: Protokol) odnosi se na prevenciju mogućih situacija povećanog rizika u Strojarskoj tehničkoj školi Osijek (u nastavku teksta: Škola), kao i na postupanje u konkretnim situacijama sa ciljem zaštite djece, kao i svih djelatnika koji o njima skrbe u procesu odgoja i obrazovanja. Temelji se na odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, Zakona o radu, Kaznenog zakona, na sadržaju i obavezama propisanim Programom aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske dana 25. veljače 2004., Pravilnikom o načinu postupanja odgojno-obrazovnih radnika školskih ustanova u poduzimanju mera zaštite prava učenika te prijave svakog kršenja tih prava nadležnim tijelima, Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, Protokolom o postupanju u slučaju nasilja u obitelji, Protokolom o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Protokolom o postupanju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece ali i drugim podzakonskim aktima i aktima Škole. On utvrđuje obveze i odgovornosti, kao i načine postupanja tj. što treba činiti ravnatelj, stručni suradnik, učitelj, učenik, drugi djelatnik škole ili roditelj (skrbnik djeteta).

Protokol, kao dio Pravilnika o kućnom redu Škole, treba biti izvješten na vidnom i svima dostupnom mjestu u Školi.

O načinima i koracima postupanja svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja potrebno je upoznati učenike na satovima razrednika te roditelje na prvom roditeljskom sastanku svake školske godine, a po potrebi i češće.

Članak 2.

Protokol sadrži:

1. uvod
2. općeprihvaćenu definiciju nasilja;
3. postupanje Škole u slučaju nasilja među djecom;
4. postupanje Škole u slučaju običnog vršnjačkog sukoba;
5. postupanje Škole u slučaju saznanja ili sumnje na nasilje u obitelji;
6. postupanje Škole u slučaju nasilja prema učenicima od strane odrasle osobe u Školi (učitelja, roditelja, drugih radnika Škole, nepoznatih osoba);

7. postupanje Škole u slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe nad odrasлом osobom u Školi;
8. postupanje Škole u slučaju nasilja prema djelatnicima Škole od strane učenika škole;
9. evidencija Škole o sukobima i nasilju u Školi;
10. prijelazne i završne odredbe.

Članak 3.

Koordinatori protokola o postupanju Škole u kriznim situacijama su pedagoginja i psihologinja.

II. OPĆEPRIHVĀĆENA DEFINICIJA NASILJA

Članak 4.

Definicija nasilja i običnog sukoba vršnjaka preuzeta je iz *Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* kojeg je u listopadu 2004. g. donijelo Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Republike Hrvatske.

Nasiljem među djecom i mladima smatra se svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereni prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povrjeđivanja, a koje se, neovisno o mjestu izvršenja, može razlikovati po obliku, težini, intenzitetu i vremenskom trajanju i koje uključuje ponavljanje istog obrasca i održava neravnopravan odnos snaga (jači protiv slabijih ili grupa protiv pojedinaca). Nasiljem među djecom i mladima smatra se osobito:

- namjerno uzrokovani fizički napad u bilo kojem obliku, primjerice udaranje, guranje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i slično bez obzira da li je kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda,
- psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno opetovanim ili trajnim negativnim postupcima od strane jednog djeteta ili više djece. Negativni postupci su: ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanja u različitim aktivnostima s ciljem nanošenja patnje ili boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostalih učenika, oduzimanje stvari ili novaca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih i spolno uznemiravanje i zlostavljanje) kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna bol ili sramota.

Nasilje podrazumijeva šest definirajući čimbenika:

- namjera da se drugom nanese šteta ili ozljeda;
- intenzitet i trajanje (opetovanost nasilničkog ponašanja);
- moć nasilnika (nerazmjer s obzirom na dob, snagu, brojčana nadmoć);
- ranjivost i nemoć žrtve;
- manjak podrške;
- posljedice.

U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima škola je dužna postupati u skladu s *Protokolom* navedenim u stavku 1. ovoga članka.

Članak 5.

Nužno je razlikovati nasilje (zlostavljanje) među djecom i mladima od običnog sukoba vršnjaka. **Obični sukob vršnjaka ima sljedeća obilježja:**

1. nema elemenata navedenih za nasilništvo: radi se o sukobu vršnjaka koji oni ne rješavaju na miran, nego na neki drugi način; ne postupaju jedan prema drugome s namjerom ozljeđivanja ili nanošenja štete; nema nerazmjera moći; nema težih posljedica za djecu u sukobu;
2. djeca ne inzistiraju da mora biti po njihovom po svaku cijenu;
3. mogu dati razloge zašto su u sukobu;
4. ispričaju se ili prihvate rješenje u kojem nema pobjednika i poraženog;
5. slobodno pregovaraju da bi zadovoljili svoje potrebe;
6. mogu promijeniti temu i otići iz situacije u kojoj je došlo do sukoba.

III. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

Članak 6.

U svim slučajevima nasilja među djecom koji su definirani navedenim čimbenicima Škola je dužna postupati u skladu s *Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* donesenim u listopadu 2004. g.

U slučaju nasilja među djecom u školi svi djelatnici Škole dužni su:

- odmah prekinuti nasilno ponašanje učenika i odvojiti učenike;
- pružiti pomoć i podršku učeniku koji je doživio nasilje;
- obavijestiti o događaju, razrednika, stručnog suradnika Škole ili ravnatelja.

U slučaju prijave nasilja ili dojave o nasilju među djecom imenovane stručne osobe za koordiniranje aktivnosti vezanih uz problematiku nasilja - stručni suradnici Škole i ravnatelj dužni su:

- odmah poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema djetetu, a u slučaju potrebe zatražiti pomoć drugih djelatnika Škole ili po potrebi pozvati djelatnike policije;
- ukoliko je dijete povrijeđeno u mjeri koja zahtijeva liječničku intervenciju ili pregled ili se prema okolnostima slučaja može razumno pretpostaviti ili posumnjati da su takva intervencija ili pregled potrebni, odmah pozvati službu hitne liječničke pomoći ili na najbrži mogući način, koji ne šteti zdravlju djeteta, prepratiti ili osigurati pratnju djeteta od strane stručne osobe liječniku te sačekati liječnikovu preporuku o dalnjem postupanju i dolazak djetetovih roditelja ili zakonskih zastupnika;
- odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti roditelje djeteta ili zakonske zastupnike te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima koje je do tada doznala i izvijestiti ih o aktivnostima koje će se poduzeti;
- po prijavi, odnosno dojavi nasilja odmah obaviti razgovor s djetetom koje je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, uz dogovor s liječnikom, čim to bude moguće. Ovi razgovori s djetetom obavljaju se uvijek u nazočnosti nekog od stručnih djelatnika Škole, a na način da se postupa posebno brižljivo, poštujući djetetovo dostojanstvo i pružajući mu potporu;

- roditeljima ili zakonskim zastupnicima djeteta koje je žrtva vršnjačkog nasilja dati obavijesti o mogućim oblicima savjetodavne i stručne pomoći djetetu u odgojno-obrazovnoj ustanovi i izvan nje, a sa ciljem potpore i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja;
- obaviti razgovor s drugom djecom ili odraslim osobama koje imaju spoznaja o učinjenom nasilju te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja;
- ukoliko se radi o osobito teškom obliku, intenzitetu ili dužem vremenskom trajanju nasilja, koje može izazvati traumu i kod druge djece koja su svjedočila nasilju, savjetovati se s nadležnom stručnom osobom ili službom poradi pomoći djeci, svjedocima nasilja;
- što žurnije obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem slučaju će se odmah izvjestiti centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjenje kažnjive radnje izvjestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a Škola će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u Školi;
- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, kao i s neprihvatljivošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih sa ciljem promjene takvog ponašanja djeteta te ih pozvati na uključivanje u savjetovanje ili stručnu pomoć unutar škole ili izvan nje (centri za socijalnu skrb, poliklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i slično) i izvjestiti ih o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnom centru za socijalnu skrb, županijskom Upravnom odjelu za obrazovanje i mlade, policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu;
- poduzetim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene bilješke, kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koje će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima te o događaju izvjestiti Nastavničko vijeće Škole.

IV. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NORMALNOG VRŠNJAČKOG SUKOBA

Članak 7.

U slučaju normalnog vršnjačkog sukoba svaki djelatnik Škole dužan je:

1. odmah prekinuti sukob među djecom;
2. obavijestiti o sukobu razrednika, stručne suradnike ili ravnatelja Škole;
3. razrednik, stručni suradnik ili ravnatelj će obaviti razgovore sa sukobljenim učenicima;
4. dogоворити ће с уčеницима да се међусобно исприčају, прихвате рješenje у којем нико неће побједити, да један другом надокнаде eventualну штету (restitucija);
5. траžити од уčеника да попуни одговарајући обrazac о догађају;
6. у slučaju да уčenik чешће долази у такве sukobe с врšnjacima разредник и стрučni suradnik ће позвати родитеље у школу са циљем prevladavanja такве ситуације и помоći уčенику;
7. према потреби уčenik ће бити укључен у dodatni rad (savjetodavni rad, pedagoška i/ili psihološku pomoć) у Školi или изван Škole у dogovoru s roditeljima (starateljima);

8. ako učenik učestalo krši pravila, ne poštuje dogovore, ne prihvaca restituciju, Škola će primijeniti odgovarajuće pedagoške mjere u skladu s *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjera*;
9. u slučaju da sve prethodno navedene mjere ne dovedu do poboljšanja ponašanja učenika i u slučaju nesuradnje roditelja Škola će postupiti po točki 2. *Protokola o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima* donijetim u listopadu 2004.g.

V. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU SAZNANJA ILI SUMNJE NA NASILJE U OBITELJI

Članak 8.

U slučaju da neki radnik Škole dobije informaciju ili ima sumnju da je dijete unutar obitelji izloženo ili svjedoči nasilnom ponašanju nekog člana obitelji ili je zanemareno, taj radnik je dužan, u skladu s čl. 5 važećeg Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, odmah o tome obavijestiti razrednika, ravnatelja i stručne suradnike Škole. Ravnatelj i stručni suradnici dužni su:

1. obaviti razgovor s djetetom ako je dostupno i tijekom razgovora upoznati dijete s dalnjim postupanjem;
2. pozvati djetetove roditelje odmah na razgovor i upoznati ih sa značajnim saznanjima i informacijama koje djelatnici škole posjeduju – ako je dijete zlostavljaо jedan roditelj, upoznati s time drugog roditelja;
3. upozoriti roditelje na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati ih o obvezi škole da slučaj prijavi nadležnoj županijskoj službi Hrvatskog zavoda za socijalni rad (u nastavku teksta: HZSR), policiji i županijskom Upravnom odjelu za obrazovanje i mlade;
4. ako su roditelji spremni za suradnju, uključiti ih u savjetovanje unutar Škole ili im preporučiti odgovarajuće ustanove;
5. ako je dijete zlostavljano od oba roditelja ili postoji sumnja na takvo zlostavljanje, odmah obavijestiti o tome nadležni područni ured HZSR i postupati dalje u dogovoru sa istim;
6. ako roditelji odbijaju suradnju, o tome informirati nadležnu županijsku službu HZSR, županijski Upravni odjel za obrazovanje i mlade;
7. ako je djetetu potrebna pomoć ili pregled liječnika, s djetetom liječniku idu roditelj (ako je dostupan i ako ne postoji sumnja da je on zlostavljač) ili predstavnik Škole tj. nadležne županijske službe HZSR;
8. tijekom razgovora s djetetom stručni suradnik mora voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba;
9. surađivati s nadležnom županijskom službom HZSR i djelovati usklađeno u cilju dobrobiti djeteta.

VI. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA UČENICIMA OD STRANE ODRASLE OSOBE U ŠKOLI (UČITELJA, RODITELJA, DRUGIH ZAPOSLENIKA ŠKOLE, NEPOZNATIH OSOBA)

Članak 9.

U slučaju kada postoji sumnja ili je učenik doživio zlostavljanje od strane odrasle osobe u Školi (radnika Škole, svog roditelja ili roditelja drugog učenika odnosno nepoznate osobe) radnik Škole obvezan je:

- odmah pokušati prekinuti nasilno postupanje prema djetetu;
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja, stručnog suradnika Škole ili drugog djelatnika Škole kako bi pokušali prekinuti nasilno postupanje prema djetetu i obavijestiti policiju;
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje prema djetetu, o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika Škole;
- upozoriti osobu koja se ponaša nasilno na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja i informirati je o obvezi Škole da slučaj prijavi nadležnoj županijskoj službi HZSR, policiji, županijskom Upravnom odjelu za obrazovanje i mlade, te Ministarstvu znanosti i obrazovanja;
- o događaju obavijestiti nadležnu županijsku službu HZSR, policiju, županijski Upravni odjel za obrazovanje i mlade, te Ministarstvo znanosti i obrazovanja;
- stručni suradnik dužan je obaviti razgovor s djetetom odmah po saznanju o događaju sa ciljem normaliziranja osjećaja djeteta i sprečavanja dugoročnih posljedica traume te tijekom razgovora s djetetom voditi službenu zabilješku koju uz ravnatelja potpisuje i stručni suradnik koji je obavio razgovor i razrednik ili druga povjerljiva osoba;
- kada stručni suradnik obavi razgovor s djetetom ravnatelj, stručni suradnik, razrednik ili član Nastavničkog vijeća trebaju o događaju odmah obavijestiti roditelje djeteta (ili drugog roditelja ako se jedan od roditelja nasilno ponašao u Školi prema vlastitom djetetu) i pozvati ih da dijete odvedu kući te ih informirati o eventualnoj potrebi uključivanja djeteta i roditelja u savjetovanje i stručnu pomoć u Školi ili izvan iste;
- u slučaju da je dijete ozlijedeno ili postoji sumnja da bi moglo biti ozlijedeno, treba ga odvesti na liječnički pregled, pri čemu s njim u pratnji ide roditelj (ako je dostupan) ili predstavnik Škole ili nadležne županijske službe HZSR.

VII. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILNOG PONAŠANJA ODRASLE OSOBE NAD ODRASLOM OSOBOM U ŠKOLI

Članak 10.

U slučaju nasilnog ponašanja odrasle osobe (roditelja učenika, nepoznate osobe, djelatnika Škole) prema drugoj odrasloj osobi u Školi (roditelju učenika ili radniku Škole), te u slučaju da postoje informacije da odrasla osoba u prostor Škole unosi oružje ili druge predmete koji mogu ugroziti sigurnost osoba i imovine u Školi, radnik Škole koji ima saznanja o navedenom, obvezan je:

- odmah pokušati prekinuti nasilno ponašanje;
- upozoriti osobu koja se nasilno ponaša na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja tj. unošenja opasnih predmeta u prostor Škole i zatražiti od nje da napusti prostor Škole;
- ako u tome ne uspije, odmah pozvati ravnatelja Škole, stručnog suradnika ili drugog djelatnika Škole kako bi pokušali prekinuti nasilno ponašanje i obavijestiti policiju;
- ako uspije prekinuti nasilno ponašanje, odmah o tome obavijestiti ravnatelja ili stručnog suradnika;
- događaju obavijestiti policiju, nadležnu županijsku službu HZSR, županijski Upravni odjel za obrazovanje i mlade, te Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

VIII. POSTUPANJE ŠKOLE U SLUČAJU NASILJA PREMA DJELATNICIMA ŠKOLE OD STRANE UČENIKA

Članak 11.

U slučaju da je radnik Škole škole doživio nasilje ili prijetnju nasiljem od strane učenika Škole on treba o tome odmah izvijestiti ravnatelja ili stručne suradnike Škole. Isti su obvezni:

- razgovarati s učenikom u prisustvu razrednika i voditi službenu zabilješku o razgovoru;
- odmah obavijestiti roditelje učenika te ih upozoriti na neprihvatljivost takvog ponašanja;
- prema učeniku poduzeti odgovarajuće pedagoške mjere koje će donijeti Nastavničko vijeće u skladu s *Pravilnikom o kriterijima za izricanje pedagoških mjer*;
- uključiti učenika u stručni tretman u Školi ili u dogovoru s roditeljima u ustanovi van Škole;
- svemu izvijestiti nadležnu županijsku službu HZSR i županijski Upravni odjel za obrazovanje i mlade, a po potrebi i policiju;
- ako je riječ o prijetnjama nasiljem ili o nasilju u Školi, zbog čega je Škola uključila i policiju, o takvim situacijama je potrebno prvo usmeno, a zatim i pismenom bilješkom (na propisanom obrascu) izvijestiti županijski Upravni odjel za obrazovanje i mlade, te Ministarstvo znanosti i obrazovanja.
- u slučaju da bilo kojem nasilnom ponašanju u prostoru Škole svjedoče drugi učenici, a nasilno ponašanje je neuobičajeno rijetko i intenzivno te može rezultirati traumatiziranjem svjedoka, ravnatelj ili stručni suradnik su dužni osigurati stručnu pomoć tim učenicima. Dužni su savjetovati se s nadležnom i stručnom osobom koja ima iskustva u radu s traumatiziranim osobama o potrebi i načinu pružanja stručne pomoći svjedocima nasilja.

IX. EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

Članak 12.

Škola vodi posebnu Evidenciju o sukobima i nasilju u Školi. Taj obrazac popunjava član Nastavničkog vijeća koji je nazočio ili bio obaviješten o događaju neposredno nakon istog.

Zapis o događaju iz Evidencije je sastavni dio izvješća Škole o događaju, te isti sadrži:

- datum,
- sudionici događaja,
- mjesto i vrijeme događaja,
- poduzete mjere,
- ime osobe koja prijavljuje događaj

Članak 13.

Obrazac koji popunjava osoba koja je izazvala događaj. Svaka osoba (učenik, učitelj ili drugi djelatnik Škole) koja je izazvala sukob ili nasilje popunjava neposredno nakon događaja navedeni obrazac, te ga predaje ravnatelju ili stručnom suradniku Škole. Taj obrazac je sastavni dio izvješća Škole o događaju.

Obrazac za opis događaja sadrži:

- datum,
- sudionike događaja,
- mjesto i vrijeme događaja,
- opis događaja,
- što mislim o uzrocima događaja,
- moje mišljenje o poduzetim mjerama,
- što ću poduzeti- reći ili poduzeti nakon događaja,
- druga moguća rješenja – moji prijedlozi.

Članak 14.

Škola je obvezna tijekom školske godine putem stručne službe i ravnatelja organizira radionice za učenike i seminare za roditelje na temu nasilje, postupci kod nasilnog ponašanja i mјere sprečavanja nasilja u Školi i izvan Škole.

X. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 15.

Ovaj Protokol može se mijenjati i dopunjavati samo na način i u postupku po kojem je donesen.

Članak 16.

Ovaj Protokol objavit će se na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Škole, a stupa na snagu osmog dana računajući od dana objave.

Ovaj Protokol objavljen je na oglasnoj ploči Škole dana 08. svibnja 2023., a stupio je na snagu dana 16. svibnja 2023.

KLASA: 007-04/23-01/002
URBROJ: 2158-142-23-7
Osijek, 03. svibnja 2023.

PRILOG:

1. Evidencija Škole o sukobima i nasilju u Školi
2. Obrazac za opis događaja

EVIDENCIJA ŠKOLE O SUKOBIMA I NASILJU U ŠKOLI

• DATUM _____

• SUDIONICI DOGAĐAJA

• MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

• PODUZETE MJERE

• OSOBA KOJA PRIJAVLJUJE DOGAĐAJ

Potpis

OBRAZAC ZA OPIS DOGAĐAJA

• DATUM _____

• SUDIONICI DOGAĐAJA

• MJESTO I VRIJEME DOGAĐAJA

• OPIS DOGAĐAJA

• ŠTO MISLIM O UZROCIMA DOGAĐAJA

• MOJE MIŠLJENJE O PODUZETIM MJERAMA

• ŠTO ĆU PODUZETI- REĆI ILI PODUZETI NAKON DOGAĐAJA

• DRUGA MOGUĆA RJEŠENJA – MOJI PRIJEDLOZI

Potpis sudionika

Potpis stručne osobe
